

Svatba na Karlštejně

Za husitských válek před pěti sty léty bojovala v Čechách někdy i města proti městům, ale ještě častěji se dobývaly a obléhaly hrady. Neušel tomu ani slavný Karlštejn; jednoho krásného dne jej oblehli Pražané. Ale kdo z nich si myslel, že dobudou hrad do žní, musel se s tou nadějí rozloučit. Karlštejnské lesy a vinice už zlátly podzimem, blížil se svátek knížete Václava na konci září a Karlštejn odolával jako ta skála, na které stojí.

Obleženým ale do smíchu nebylo; zásoby v hradních spížárnách rychle docházely. „Jestli Pražští do zimy neodtáhnou, hlad nás donutí, abychom se vzdali,“ říkali si a ve tvářích se jim skládaly chmurné vrásky.

Pražané dole pod hradem se zabývali příjemnějšími starostmi. Přemýšleli, jak by co nejlépe oslavili svatováclavské posvícení pečenými husami.

„Měli bychom ale tu sváteční krmi nejen v pohodě upéct, ale také v klidu vychutnat,“ volali ti s mlsnými jazyky. „Požádejme Karlštejnské o den příměří!“

„Dobrá – jen budou-li k němu ochotní,“ starali se hejtmané Pražských.

„Tak pozvěme obležené, ať pojedí společně s námi,“ odpovídali břichopáskové. „Však se jim zásoby ve spížích už asi notně ztenčily, po tak dlouhém obléhání. Ať zas jednou dopřejí svým břichům, co jim náleží!“

Nejvyšší hejtman Pražských souhlasil a Karlštejnští jakbysmet, když dostali to poselství. Vždyť už hryzali bezmála kůru dubů, co rostly na nádvoří, jak byli vyjedení!

Tak se na svátek svatého Václava stali z nepřátel přátelé. Pražští s Karlštejnskými zpívali a hodovali, až se hory zelenaly, kolem krků se objímali – bylo to vskutku veselé posvícení. Hosté přitom však ani na chvíli nezapomněli, že po dnešku přijde zítřek a vojsko Pražanů zase znova sevře hrad do hladových kleští.

„Slušnou krmi jste připravili,“ řekli Pražanům po jídle, jako by jen ze zdvořilosti chválili. „Domácí drůbež není špatná – ale ještě líp jde k duhu, když sousedí na stole s mísami ryb, tetřívků a mladého srnčí. My na hradě jsme už tak zvyklí, moci si vybrat, co zrovna hrdlo ráčí. I chleba a bílého pečiva desatero druhů – zásob obilí a mouky máme na léta!“

A ve vsí důstojnosti se rozloučili. Pražané zůstali jako opaření.

„Zvěřina! Tetřívci! Denně čerstvé ryby!“ vykřikl pěšák s halapartnou, který doma v Praze byl počestným mistrem cechu pekařského. „Zbůhdarma tu trčíme daleko od našich rodin a živností! Věru pěkně jsme je tam nahoře vyhladověli – mají vybranější stravu než my!“

„Strhněme stany a táhněme ještě dnes zpátky do Prahy! Z hradu najisto vede nějaká tajná chodba do lesů a polí, kterou si obležení opatří všechno, co jen jejich hrdla ráčí.“

Tak mluvili ti nejhorkokrevnější, co uvěřili karlštejnské lsti. A jiní jim za to spílali hlupáků a vyčítali, že chtějí vyklidit pole, protože se bojí zimy.

Vznikl tak mezi Pražany veliký rozbroj a hádky. Ti, co chtěli obléhání nechat, dali se nakonec přemluvit, aby vydrželi do prvního sněhu. „Jestli se ale hrad nevzdá do té doby, nezůstaneme déle ani o den. Ať si pak Karlštejn dobývá, kdo chce.“

Vřelo to zkrátka v ležení Pražanů jak v přetopeném kotli. Obránci Karlštejna, toť se ví, všechno pilně sledovali z hradních cimbuří. A přemýšleli, jak využít pravé chvíle a udělat ze lži o plných karlštejnských spížích pravdu, které by uvěřil i nejvyšší hejtman Pražanů.

Přemýšleli, až vymysleli.

Jednou, bylo to už v listopadu a vítr s deštěm pronikal do všech kostí, vydal se z Karlštejna do ležení Pražanů posel s bílým praporem vyjednávačů. Poprosil stráže o slyšení u nejvyššího hejtmana Jana Hedvika, a když ho k němu dovedli, uklonil se zdvořile až k zemi:

„Na svátek knížete Václava jste nás požádali o den příměří. Dnes chceme požádat my tebe; žení se u nás mládenec s komornou, a tak nám třeba dne smíru, abychom mohli uspořádat svatbu, jak náleží.“

„Máte jej mít,“ pravil milostivě hejtman a posel se s díky odporoučel zpátky.

Druhého dne uslyšeli Pražané už před polednem z hradu veselou muziku. Housličky, píšťalky a bubny vyhrávaly k tanci a vítr nesl veselé výkřiky svatebčanů. Přitom však nebylo na hradě po svatbě ani stopy. Hudba vyhrávala, ale nikdo netančil. Výkřiky zdravily ženicha a nevěstu, po kterých nebylo ani památky. Zněly přípitky, jak se sluší na hostinách nad plnými stoly, ale těm, kdo je volali, kručelo v břiše hlady. Tak dovedně uměli Karlštejnští ve zvucích napodobit všechno, co k hodokvasu patří, že Pražané dole pod hradbami nic nepoznali.

„Hejsují si tam nahoře a hodují jen což a my se tu třeseme zimou jak osikové listí,“ žehrali mrzutě obléhatelé a zlostně obhlíželi své promáčené stany.

Na hradě mezitím nezháleli. Chytili po sledního kozla, co ještě pobíhal po dvoře hradního hospodářství, a když ho porazili a stáhli, oddělili jednu zadní čtvrt a obalili ji v chlupech ze srní plsti. Sloužovala kdysi jako podklad pod sedlo, aby neodíralo koňské hřbety.

Tak věrně po srnčím nakonec ta čtvrt a kýta vyhlížela, že ani královský lovcí nepoznal, že patřivala kozlovi!

Purkrabí si dal pak předvolat jedno z pážat a přikázal mu, aby se s čtvrtí vypravilo dolů k Pražským.

„Nikommu jinému ji neodevzdávej než samotnému nejvyššímu hejtmanovi Janu Hedvikovi,“ přikázal mládenci. A pak mu slovo za slovem napověděl, co přitom třeba Hedvikovi říci.

Mládenec byl nadán dobrou pamětí i výřečností. Sotva ho stráže Pražanů vyprovodily k hejtmanovi, spustil jako vyslanec u královského slyšení:

„Nejvyšší hejtmane vojska pražanského! Že jste se dnes tak rytířsky zachovali, svatba i hostina se řádně mohly pořádati a všechno jídlo a pití jak náleží strávit. Pan královský karlštejnský purkrabí vám ze srdce děkuje a ženich též. Zde posílá kýtu ze srnce včera stře- leného, abyste si také pěkně pochutnali a na jeho štěstí přitom v dobrém pomyslili.“

Hejtman Hedvik se zalíbením vyslechl tu řeč a poděkoval za dar se stejnou zdvořilostí. Nejráději by se byl pážete hned ještě zeptal, kde a jak Karlštejnští k té čerstvé zvěřině přišli. Ale nakonec je raději propustil v míru a v pokoji.

Sotva vyvedli mládenečka z ležení, nahrnuli se k Hedvikovi všichni, kdo předtím stáli kolem a naslouchali: „Ne, tohohle hradu nedobudeme, ani nevyležíme, i kdybychom tu leželi ještě pět zim. Na vlastní oči teď vidíme, že v čerstvosti mají tam všeho, čeho se jim

jen zachce – tajných východů a chodeb budou mít hned několik. Vraťme se do Prahy ke svým ženám a dětem, Karlštejn nevyhladovíme nikdy!“

Nejvyšší hejtman Jan Hedvik znova pohlédl na darovanou čtvrt zvířete a sklonil hlavu. Chtě nechtě musil dát těm slovům za pravdu.

A tak se stalo, že na svátek svatého Martina, kdy, jak tomu někdy v Čechách bývá, první sněh poprášil pole a lesy, skončili Pražané obléhání Karlštejna a s nepořízenou odtáhli. Tak se na hradě mohli radovat, jak jeden starý karlštejnský kozel jedinou svou kýtou odehnal početné vojsko Pražanů.

